

ÇOCUKTA DİSİPLİN

ÇOCUKTA İÇ DİSİPLİN NASIL SAĞLANIR?

Disiplin çoğu kez yanlış tanımlanmıştır. Bazen cezayla özdeşleştirilmiş, bazen de "BASKI" ile eş anlamlı olarak tanımlanmıştır.

- Oysa disiplin, çocuğun iyi ve kötü(doğru ve yanlış)davranışları karşısında ciddi ve tutarlı tavır takınmaktır.
- Disiplin, çocuğa belirli davranış kalıplarını benimsetmek üzere izlenen yol ve yöntemdir.
- Disiplin, istenilen amaca ulaşmak için alınması gereken tedbir ve kuralların tümüdür.
- Disiplin, çocuklarımızı geleceğe emin adımlarla taşımanın diğer adıdır.
- Çocukları aynı kalıba sokmak ister gibi, her olayda aynı disiplin yönteminin kullanılması çok tehlikelidir.
- Otorite, çocuğun dengesi için gereklidir. Kararlı bir otoriteyle yetişen çocuk yavaş yavaş ve kendi kendine hakim olmayı öğrenir.(Öz disiplin)
- Disiplinde amaç, çocuğa davranışlarını düzenlenmesini sağlayacak, kendini kendini yönetme yeteneğini kazandırmak olmalıdır.
- Amacımız, çocuğa kendi kendine karar verebilme yeteneğini kazandırmakla birlikte, sosyal hayatta kendisinin dışında da bir takım haklara sahip insanların olduğunu kavratmaktır.
- Çocuğun kişiliğinin oluşması aşamasında, iki önemli temel taşı:**ÖZGÜRLÜK VE DİSİPLİNDİR.**
- Evde ve okulda çocuğun uyması gereken kurallar ve disiplin varlığı zorunludur.

Bu disiplin ve kurallar çok açık olmalı katlanılır ve zorunlu olduğu duygusu verilmelidir. Doğru ve insancıl bir disiplin yöntemi tam olarak hiçbir zaman uygulanmamıştır.

Çocuklarını seven ve onlara saygı gösteren anne-baba ve öğretmenlerin disiplin sorunlarıyla nadiren karşılaştıkları araştırmalara kanıtlanmıştır.

Disiplin, çok basit bir konu değildir. Büyük ölçüde yaratıcılık , çaba,zaman ve kaynak gerektirir.

"Kendi üzerinde saltanat kurmak içsel bir disiplini gerektirir."

- Disiplin,"başkalarına ve kendine özen" ve saygı olarak da tanımlanabilir.

- İyi bir disiplinin temelini, kendini kontrol edebilen yetişkinler oluşturur.
- Bizim görevimiz, onları kontrol etmelerine yardımcı olmaktır.
- Disiplin sistemi, hem yetişkinlerin hem de çocukların haklarını korumak için vardır.

Yetişkinler, çocukların kural dışı davranışlarına katlanmamalı, "**çocuktur olsun!**..." dememelidir. Tabii çocuklarda yetişkinlerin disiplinsiz davranışlarına katlanmak zorunda bırakılmamalıdır.

KULLANDIĞIMIZ HATALI DİSİPLİN YOLLARI

1. Cezalar
2. Bastırıcı disiplin yolları
3. Aşırı kollayıcı disiplin
4. Olumsuz kıyas
5. Dengesiz disiplin
 - Bağırma, azarlama
 - Emretme, hükmetme, sertlik
 - Aşağılama, alay, dalga geçme
 - Etiketleme, ad takma
 - Aldatma
 - Tehdit, korkutma, dayak...v.b
 - Kıyas, ailede gözdeler ilan etme
 - Aşırı beklentiler
 - Başarılarına karşı ilgisizlik, küçümseme
 - Hatalarda özür dilememe
 - Sorumsuz davranışlar karşısında tutarsız davranma
 - Sevgiyi esirgeme, lütfen, teşekkür ederim gibi saygı ifadelerini esirgeme

Çocuklara disiplini verirken bir reçete yoktur. Eğitimde ödül gibi ceza da etkili bir yöntem olarak kullanılmalıdır.

Ancak uygulanacak ceza çocuğa insanlar arası ilişkileri anlatacak türden olmalıdır.

İstenilen bir davranışta bulunmayan bir çocuk, bazı konulardan yoksun bırakılırsa etkisi uzunca sürebilecek yöntem uygulanmış olur.

Ceza istenmeyen bir davranışın tekrarını engellemek için alınan bir tedbirdir.

Kabul edilen yanlışlar, kazanılmış zaferdir.

Kısacası, uymadığı kuralların karşılığında ödediği bir bedeldir.

Bu nedenle çocuğun duyguları dikkate alınmadan verilen ceza, gerçekleştirmek istediğimiz amaca hizmet etmeyecektir.

Ceza, esas olarak ne yapılmaması gerektiğini anlatır. Oysa, öğrenme ilkeleri açısından, bir davranışın kazanılması için ne yapılması gerektiğinin anlaması lazımdır.

Çoğu zaman, cezalarla çocuğun olumsuz duygu, düşünce ve davranışları sebep bildirmeden, açıklama yapmadan sindirilmeye çalışılır.

Çocukların hataları, kusurları ve olumsuz gibi görünen davranışları karşısında olgun ve soğukkanlı davranılmalıdır.

Onu korkutmak yerine, kendi eğitim hatalarımız üzerine yoğunlaşp nasıl doğru yönlendirebileceğimizin yollarını aramalıyız.

“Çocuklar her zaman haklıdır.” Anlayışı, çocuğu anne babasına diğer yetişkinlere karşı saygısızlığa itebilir.

Çocuklara küçük yetişkinler gibi davranırsanız, kısa zamanda, hiç bitmeyen istekleriyle sizi yönetmeye kalkarlar. Bu nedenle onlara sınırlarını öğretmek gerekir.

JOHN PEARCE

Aile içinde disiplinsizliklerin en büyük kısmı, kuralların belirlenmemiş olmasından kaynaklanmaktadır.

**Çocuk hayatın gerçeklerini aile içinde tanımalıdır.
Sevme anlayış, sabır, öfke, dayanışma...**

Aşırı koruma bunu engeller. Ya aşırı baskıya ya da aşırı şefkat ve himayeye neden olur. Bu da çocuğun gelişimini engeller.

Aşırı korunan çocuklar, kendi başlarına hareket etmeyi öğrenemezler. Duygusal açıdan da olgunlaşamazlar. Sürekli anne-babaya bağımlı kırlarlar.

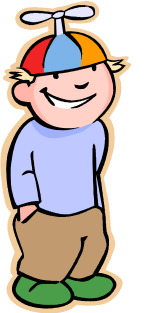
Çocukları kurallardan bağımsız, her istediği yapılan bir şekilde yetiştiren anne babalar, kendilerine ve topluma faydadan çok zararı olacak bireyleri yetiştirdiklerini bilmelidirler.

Aile kültürü, çocuklar üzerindeki en güçlü etkidir. Anne babanın birbirine ve çocuklara yönelik etkileşiminin ve tepkilerinin doğası, çocukların disiplinli ya da disiplinsiz olmalarını büyük ölçüde etkilemektedir.

Bir insandan, başkası olmasını beklemek, kişiliğe karşı düzenlenmiş bir suikasttır.

S.Ahmet UZUN

Çocukları başkalarıyla kıyaslamak yerine, kendisiyle kıyaslamak gerekir. Önemli olan, çocuğun dünü ile bugünü arasında farktır.

Dengesiz disiplin anlayışı, çocuğu zor duruma sokar. Olumlu ya da olumsuz davranışın ne gibi sonuçları olacağını bildirmek ve bunları yaşamasına izin vermek, hem çocuğun hem de ana babanın işini kolaylaştırır.

Uyumlu birer birey olarak yetişebilmeleri için çocuklarına uygun davranışları anne babalardan görmeleri gerekir.

Genellikle anne babalar disiplin konusunda kendilerinden az, çocuklarından çok şey beklerler.

Anne babalar ne ekerse onu biçeceklerdir, bunu bilmelidirler.

Sağlıklı bir aile ortamında yetişen çocuk, toplumsal yaşamın dayattığı zorluklara, streslere ve kurallara karşı dirençli olmayı öğrenir.

Çünkü bu ailelerde çocukların kendilerini ifade edebilme özgürlükleri vardır. Sorumluluk duymayı da öğrenirler.

Çocuk kendi yaşamını yaşayabilirse, acı deneyler pahasına da olsa yaşamını kurallara ve düzene uyarlamayı başarır.

Kendini ifade edebilen bir çocuğun genelde disiplin sorunu olmaz.

Mutlu ve başarılı insanların yetişmesi, onların farklılıklarının kabul edilerek bu farklılıklarının kabul edilerek bu farklılığa göre eğitilmeleri yönlendirilmeleri ile mümkündür.

Küçük yaşta iyi ve kötüyü öğrenerek ona göre hareket etmeye alışan insan, hayatı boyunca kötünden korunmak ve iyiyi tercih etmek konularında sıkıntı çekmez.

Bir çocuğa, istenilen davranış ve düşünce öğretilmeden o davranışı beklemek pek mantıklı değildir.

Küçük çocuklar, kolaylıkla ailelerinin duygu ve davranışlarını benimserler. Davranışları anne babalarının bir yansımasıdır. Bu nedenle **doğru modeli** sunmak çok önemlidir.

İlk çocukluk dönemlerinde çocuklarımızın güzel davranışlarına sevgi, güler yüz, tatlı dil gibi olumlu tepkiler gösterirsek, çocuklarımızın zihninde olumlu öğretimin temeli atılmış olur.

Saygı ancak sevgi bahçesinde açan bir güldür.

Sorumluluk almayı çocuk bu yaşlarda öğrenir. Sorumluluk kişinin kendi davranışlarının veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın farkında olması ve olayın sonuçlarını üstlenmesidir.

Çocuklarımıza sorumluluk verirken, onların alamayacağı ve kaldıramayacağı türden olamamasına dikkat etmeliyiz.

Verdiğimiz sorumluluklarla, olgunluklarının farkına varmalarına sağlamalıyız.

Tabi bunu yaparken onları gerçek tehlikelerden koruyamayacağımız anlamı çıkarılmamalıdır.

Ebeveynlerin birinci sorumluluğu, kendi davranışlarına dikkate etmeleridir.

Küçükken sorumluluk verilmeyen bireyler, büyüdüklerinde istenilen sorumluluk bilincine sahip olamazlar.

Sorumluluk almayı öğrenen çocuklar, haklarını aramayı ve hayır diyebilmeyi de bilirler.

Yapılması Gerekenler

- Örnek olmak
- Sorumluluk geliştirmek
- Teşvik etmek
- Kuralları belirginleştirmek, netleştirmek ama tabulaştırmamak
- Esnek olmak
- Yanlıslara, tehdit, azar ve eleştiri ile yaklaşmamak.
- Aile içi kavgalardan çocuğu uzak tutmak.
- Merak duygusunu öldürmemek.Sorularını ayıp, günah, kötüv.b değerlendirmemek.
- Yaşına göre çocuğun bazı kusurları olabileceğini önceden kabul etmek.
- Aşırı korumamak
- Yol gösterici ve öğretici olmak.